

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра пропедевтики дитячих хвороб

ПЕДІАТРІЯ З ОЦІНКОЮ РЕЗУЛЬТАТІВ
ДОСЛІДЖЕНЬ

НАВЧАЛЬНИЙ ПРАКТИКУМ

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти
за спеціальністю Технологія медичної діагностики та лікування

Запоріжжя

2025

УДК 616-053.2-07(075.8)

П24

*Затверджено на засіданні Центральної методичної Ради ЗДМФУ
(протокол № 4 від «_24_» _04_ 2025 р.)
та рекомендовано до видання для використання в освітньому процесі*

Авторський колектив:

*О. Г. Іванько – д-р мед. наук, проф.;
І. В. Пащенко – канд. мед. наук, доц.;
В. Я. Підкова – канд мед. наук, доц.;
М. В. Пацера – канд. мед. наук, доц.;
О. В. Соляник – канд. мед. наук;
В. А. Дейнега – асистент.*

Рецензенти:

О. В. Усачова – доктор мед. наук, професор, завідувачка кафедри дитячих інфекцій ЗДМФУ.

А. В. Каменщик – доктор мед. наук, доцент кафедри госпітальної педіатрії ЗДМФУ.

П24 **Педіатрія з оцінкою результатів досліджень :**
практикум для здобувачів першого (бакалаврського)
рівня освіти зі спеціальності 224 «Технології медичної
діагностики та лікування» / О. Г. Іванько, І. В.
Пащенко, В. Я. Підкова, М. В. Пацера, О. В. Соляник,
В. А. Дейнега. – Запоріжжя : ЗДМФУ, 2025. – 79 с.

УДК 616-053.2-07(075.8)

© Колектив авторів, 2025

© Запорізький державний медико-
фармацевтичний університет, 2025

Міністерство охорони здоров'я України

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	5
Особиста сторінка студента.....	6
<i>Тема практичного заняття № 1: Клінічне обстеження новонароджених з патологією. Діагностика внутрішньочерепної пологової травми, гемолітичної хвороби, асфіксії, сепсису.....</i>	<i>7</i>
<i>Тема практичного заняття № 2. Сучасні підходи до грудного вигодовування. Значення грудного вигодовування для здоров'я дитини. Терміни введення продуктів і страв прикорму при природному вигодовуванні дітям 1 року життя.....</i>	<i>10</i>
<i>Тема практичного заняття № 3. Клінічне обстеження хворих дітей грудного віку. Діагностика гострих розладів травлення і хронічних розладів харчування. Діагностичні критерії. Принципи лікування. Білково-енергетична недостатність (гіпотрофія). Етіологія, патогенез, класифікація. Клінічні ознаки відповідно до її ступеню. Основні принципи дієтотерапії та лікування.....</i>	<i>15</i>
<i>Тема практичного заняття №4. Діагностика рахіту, спазмофілії та алергічних станів у дітей раннього віку. Надання невідкладної допомоги дітям з гіпертермічним та судомним синдромами.....</i>	<i>18</i>
<i>Тема практичного заняття № 5. Клінічне обстеження дітей з хворобами органів травлення. Діагностика гастриту, виразкової хвороби, захворювань печінки.....</i>	<i>21</i>
<i>Тема практичного заняття № 6. Клінічне обстеження дітей з хворобами дихальної системи. Діагностика захворювань органів дихання: ларинготрахеїту, бронхіту, гострої пневмонії, бронхіальної астми.....</i>	<i>26</i>
<i>Тема практичного заняття № 7: Клінічне обстеження дітей з хворобами серцево-судинної системи. Діагностика вроджених вад серця, гострої ревматичної лихоманки.....</i>	<i>30</i>
<i>Тема практичного заняття № 8. Клінічне обстеження дітей з хворобами системи крові: анеміями, лейкеміями, геморагічними захворюваннями. Надання невідкладної допомоги при геморагічному синдромі.....</i>	<i>34</i>

<i>Тема практичного заняття № 9. Клінічне обстеження дітей з патологією сечової системи: гломерулонефритом, пієлонефритом, циститом. Надання невідкладної допомоги при гострій затримці сечі.....</i>	<i>46</i>
<i>Тема практичного заняття № 10. Клінічне обстеження дітей з патологією ендокринної системи: цукровим діабетом, гіпотиреозом та гіпертиреозом. Надання невідкладної допомоги при гіпоглікемії та гіперглікемічній комі, наднирниковій недостатності. .</i>	<i>54</i>
<i>Тема практичного заняття №11. Клінічне обстеження дітей з дитячими повітряно-краплинними інфекціями. Екзантематозні дитячі повітряно-краплинні інфекції.....</i>	<i>65</i>
<i>Тема практичного заняття № 12. Клінічне обстеження дітей з дитячими повітряно-краплинними інфекціями. Неекзантематозні дитячі повітряно-краплинні інфекції.....</i>	<i>69</i>
<i>Тема практичного заняття № 13. Туберкульоз у дітей.....</i>	<i>73</i>
<i>Теми для самостійного опрацювання.....</i>	<i>76</i>
<i>Рекомендована література.....</i>	<i>78</i>

ПЕРЕДМОВА

Практикум навчальної дисципліни створений колективом кафедри для самостійної роботи студентів під час підготовки до практичних занять. Відсутність достатньої кількості матеріалів для вивчення дисципліни спонукало до створення навчального практикуму, який зможе поліпшити якість засвоєння студентами програмного матеріалу, присвяченого оцінці результатів досліджень в педіатрії.

В практикумі акцентована увага на особливостях захворювань дітей та особливостях проведення лабораторного обстеження дітей з урахуванням їх вікових особливостей.

Подання матеріалу логічно структуровано, викладено лаконічно, доступно та наочно. Складені завдання дозволяють ефективно опрацювати матеріал та організувати дискусію при навчанні в будь-якому форматі.

ПЕДІАТРІЯ З ОЦІНКОЮ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ

ПРАКТИКУМ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СТУДЕНТ(-А, -КИ) _____

(за спеціальністю 224 «Технології медичної діагностики та лікування»)

КУРСУ, ГРУПИ _____

ФАКУЛЬТЕТУ _____

РІК НАВЧАННЯ _____

Тема практичного заняття № 1: Клінічне обстеження новонароджених з патологією. Діагностика внутрішньочерепної пологової травми, гемолітичної хвороби, асфіксії, сепсису.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Клінічне обстеження новонароджених дітей. Оцінювання стану дитини. Обґрунтування попереднього діагнозу за клінічними ознаками, лабораторними та інструментальними обстеженнями. Лікування відповідно до протоколів.
2. Захворювання шкіри новонародженої дитини. Етіологія. Патогенез. Клінічна картина. Диференціальна діагностика. Лікування. Профілактика.
3. Хвороби пупка, шкіри. Етіологія. Патогенез. Симптоми. Лікування. Профілактика.
4. Сепсис новонароджених. Етіологія. Патогенез. Клінічна картина. Диференціальна діагностика. Лікування. Профілактика.
5. Гемолітична хвороба новонароджених. Етіологія. Патогенез. Клінічна картина. Диференціальна діагностика. Лікування. Профілактика.
6. Асфіксія новонароджених. Синдром дихальних розладів. Етіологія. Патогенез. Клінічна картина. Лікування. Профілактика.
7. Пологові травми. Внутрішньочерепна пологова травма. Етіологія. Патогенез. Клінічна картина. Лікування. Профілактика.
8. Контроль за підготовкою дітей до гематологічних, загальноклінічних, біохімічних, бактеріологічних, імунологічних досліджень та інструментальних методів обстеження офтальмоскопії очного дна, рентгенографії, комп'ютерної томографії, МРТ, електроміографії, ультразвукового дослідження, тепловізornoї діагностики, люмбальної пункції тощо. Оцінювання результатів лабораторних досліджень та інструментальних обстежень.
9. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці при роботі з електроприладами, апаратами, кисневими балонами, що працюють під тиском; протиепідемічного режиму, асептики, антисептики, особистої безпеки під час обстеження пацієнтів, виконання маніпуляцій, взяття біологічного матеріалу для дослідження тощо.

1. Опишіть ознаки:

Доношена новонароджена дитина - народжена в терміні з ____ по ____ тижнів внутрішньоутробного розвитку з масою тіла ____ і більше і довжиною більше ____ см

Передчасно народжена - недоношена - народжена при терміні вагітності з ____ по ____ тижнів. з масою тіла ____ і менше і довжиною ____ см і менше.

Переношена - дитина народжена після ____ тижнів вагітності

2. Вкажіть основні параметри здорової доношеної новонародженої дитини

ОЗНАКИ	НОРМАЛЬНІ ПАРАМЕТРИ
Частота серцебиття	
Частота дихання	
Колір шкіри	
Рухи	
Тонус м'язів	
Температура	

3. Оцінка новонароджених за шкалою Апгар

Критерії для оцінювання	0 балів	1 бал	2 бала
Забарвлення шкірного покриву всього тіла і кінцівок			
ЧСС за 1 хвилину			
Рефлекторна збудливість (реакція малюка на введення носового катетеру)			
М'язовий тонус			
Дихання			

4. Як оцінити суму отриманих балів, стан новонародженого та прояви гіпоксії?

Сума 8-10 балів	
7-6 балів	
5-4 бали	
3-1 бали	
0 балів	

5. Вкажіть фактори ризику внутрішньочерепної пологової травми

-
-
-
-
-
-

6. Опишіть клінічні прояви внутрішньочерепної пологової травми новонароджених:

7. Яка методика клінічного обстеження та оцінки жовтяниці у новонароджених?

Клінічні методи	Лабораторні обстеження

8. Сепсис новонароджених – це

9. Які мікроби найчастіше викликають сепсис у новонароджених

10. Клінічні прояви септицемії у новонароджених: _____

Тема практичного заняття № 2. Сучасні підходи до грудного вигодовування. Значення грудного вигодовування для здоров'я дитини. Терміни введення продуктів і страв прикорму при природному вигодовуванні дітям 1 року життя.

10 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Сучасні підходи до грудного вигодовування. Закон України «Про охорону дитинства», програма «Підтримка грудного вигодовування». Значення грудного вигодовування для здоров'я дитини.
 2. Принципи успішного грудного вигодовування ВООЗ і ЮНІСЕФ.
 3. Правила грудного вигодовування.
 4. Терміни введення продуктів і страв прикорму при природному вигодовуванні дітям 1 року життя (клінічний протокол медичного догляду за здоровою дитиною віком до 3 років № 149 від 20.03.2008 р.).
 5. Штучне вигодовування немовлят. Характеристика сумішей для штучного вигодовування дітей.
- 1. Яке вигодовування називають «природним» чи «грудним» вигодовуванням?**

2. Вкажіть, які принципи успішного грудного вигодовування рекомендовані в програмі ВООЗ і ЮНІСЕФ «Baby friendly hospital»

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

3. Як змінюється склад грудного молока в залежності від періоду лактації?

4. Які переваги природного вигодовування немовлят у порівнянні із штучним?

1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

5. Які біологічно активні сполуки містить жіноче молоко?

Регулятори метаболізму	Захисні фактори	протиінфекційні	Фактори росту
-	-		-

6. Опишіть техніку грудного годування і ознаки правильного прикладання дитини до грудей

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	

6. Яка добова потреба дітей в харчових речовинах і енергії при грудному вигодовуванні?

Вікові групи	Енергія, ккал	Білки, г	Жири, г	Вуглеводи, г
0-3 міс.				
4-6 міс.				
7-12 міс.				

7. Заповніть таблицю:

Розрахунок добового об'єму грудного молока (суміші) для годування дітей у віці від 10 днів до 6 місяців за енергетичним ("калорійним") методом.		
Розрахунок добового об'єму грудного молока (суміші) для годування дітей у віці від 10 днів до 6 місяців за об'ємним методом Гейбнера -Черні		
Складіть раціон дітей віком від 6 міс. до 1 року з введенням страв прикорму	В 6 місяців	
	В 7 місяців	
	У 8 місяців	
	В 9 місяців	

8.Яке вигодовування малюків називають «штучним»?

9.Які причини переходу на штучне вигодовування?

10. Вказати принципи адаптації коров'ячого молока для створення молочних сумішей – замінників грудного молока.

1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	

11. Надайте сучасну класифікацію і характеристику замінників грудного молока – адаптованих молочних сумішей

Суміші	Рекомендований вік застосування	Характеристика
Базисні (стартові)		
Наступні		

Стандартні		
------------	--	--

12. Яких правил треба триматись при організації штучного вигодовування немовлят_____

13. Який режим харчування рекомендується при штучному вигодовуванні дітей на першому році життя?

Вік дитини	Тривалість інтервалів між годуваннями (год.)	Кратність годувань за добу
0-3 міс.		
3-6 міс.		
6-12 міс		

ЗАДАЧА №1.

Жінка-годувальниця звернулась до лікаря, бо її дитина віком 1 міс. відмовляється брати груди. У пологовому будинку мати знаходилась разом з немовлям і успішно годувала груддю. В останній час мати вимушена часто бути відсутньою вдома, тому дитину годують зцідженим молоком з пляшечки з соскою. Коли мати намагається годувати дитину груддю, дитина кричить. Мати вважає, що у неї „неповноцінне” молоко і просить порадити штучну молочну суміш.

1. Яка причина відмови дитини від грудей матері?
2. Яку інформацію треба надати матері, щоб підтримати її впевненість в успішності природного вигодовування?
3. Які поради треба дати матері?

ЗАДАЧА №2.

Матері-годувальниці після виписки з пологового будинку порадили годувати новонародженого суворо по годинах та протягом не більш ніж 10-15 хвилин, мотивуючи тим, що у такий спосіб це запобігає захворюванням молочної залози. З питанням доцільності виконання цих рекомендацій жінка звернулась до лікаря під час патронажу новонародженого.

1. Чи згодні Ви з цими рекомендаціями.
2. Сучасні погляди на техніку природного вигодовування згідно з принципами ВООЗ і ЮНІСЕФ.

Тема практичного заняття № 3. Клінічне обстеження хворих дітей грудного віку. Діагностика гострих розладів травлення і хронічних розладів харчування. Діагностичні критерії. Принципи лікування. Білково-енергетична недостатність (гіпотрофія). Етіологія, патогенез, класифікація. Клінічні ознаки відповідно до її ступеню. Основні принципи дієтотерапії та лікування.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Гострі захворювання органів травлення у дітей. Частота і тяжкість, їхнє місце в структурі захворюваності та дитячої смертності. Класифікація захворювань органів травного каналу. Причини виникнення, патогенез, основні симптоми і принципи діагностики гострих розладів травлення аліментарного та інфекційного походження. Діагностичні критерії. Принципи лікування відповідно до протоколу.
2. Симптоми кишкового токсикозу залежно від ступеню ексикозу. Особливості перебігу захворювання, лабораторна діагностика, надання невідкладної допомоги дітям з ексикозом, принципи оральної регідратації. Допомога при блюванні, парезі кишок. Профілактика гострих розладів травлення. Допомога при кишкових кольках.
3. Білково-енергетична недостатність. Етіологія, патогенез, класифікація. Клінічні ознаки відповідно до ступенів. Основні принципи дієтотерапії та лікування.

1. Дати визначення наступним термінам:

Ексикоз - це _____

Токсикоз з ексикозом - це _____

2. Які ознаки виявлення порушень водно-електролітного обміну при обстеженні:

Клінічні методи	Лабораторні обстеження

--	--

3. Надати характеристику типів ексикозу:

Типи ексикозу	Ізотонічний
	Гіпертонічний
	Гіпотонічний

4. Поясніть поняття «оральна регідратація». Які правила проведення регідратації?

5. Надати характеристику клінічних ознак білково-калорійної недостатності (гіпотрофії):

Клінічні ознаки	Ступінь гіпотрофії		
	1	2	3
Дефіцит маси (%)			
Загальний стан			
Товщина підшкірно-жирової клітковини на животі			
Тургор тканин			

Трофічні зміни шкіри			
Відставання у зрості			
Психомоторний розвиток			
Толерантність до їжі			
Імунологічна реактивність			

Ситуаційна задача.

Дитина 5 місяців, поступила в стаціонар на 2-й день захворювання зі скаргами на часту блювоту, що виникає незалежно від прийому їжі, навіть після пиття води, слабкість, плач. При огляді дитина млява, украй загальмована, адинамічна, слабо реагує на навколишнє оточення, сонлива, але сон переривчастий, дитина часто плаче. Голос слабкий. Температура тіла 37,6°C. Блювота стійка, з домішками жовчі. Шкіряні покриви різко бліді, з «мармуровим» рисунком, слизові оболонки сухі, велике тім'ячко запале. Кінцівки холодні з акроціанозом. Тонус м'язів, тургор тканин та еластичність шкірних покривів знижені. Пульс понад 200 за хвилину, слабкого наповнення і напруги, артеріальний тиск 80/40 мм. рт. ст. Тони серця глухі. Печінка виступає на 3,5 см з-під краю реберної дуги. Кишкові шуми рідкі. Випорожнення часті, рідкої консистенції, майже без домішок калових мас. Олігурія.

При лабораторному дослідженні:

В аналізі крові: НЬ — 130 г/л, Еритроцити — $3,8 \times 10^{12}$ /л, К.п. — 0,9, тромбоцити - 420×10^9 /л, Лейкоцити — $4,5 \times 10^9$ /л, п/я — 6%, сегментоядерні нейтрофіли — 57%, еозинофіли — 2%, лімфоцити — 28%, моноцити — 7%, ШОЕ — 25 мм/год.

В аналізі сечі підвищений вміст білку, еритроцитів, лейкоцитів, циліндрів, клітин ниркового епітелію.

Запитання:

1. Який загальний стан пацієнта?
2. Про яке захворювання йде мова? Сформулюйте діагноз.
3. Чи відповідають лабораторні показники віковим?

Які дії лікаря, щодо допомоги та лікування даного пацієнта?

Тема практичного заняття №4. Діагностика рахіту, спазмофілії та алергічних станів у дітей раннього віку. Надання невідкладної допомоги дітям з гіпертермічним та судомним синдромами.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Основні симптоми гіповітамінозів. Рахіт, спазмофілія, етіологія, провокуючі фактори, патогенез, класифікація, симптоми, діагностика. Лікування відповідно до протоколів МОЗ України . Диспансерний нагляд. Неспецифічна та специфічна профілактика.
2. Алергія та алергічні реакції. Загальна характеристика екзо- та ендоалергенів. Імунологічні механізми розвитку алергічних реакцій. Значення лабораторних досліджень, алергологічних тестів. Оцінювання отриманих результатів. Лікування, профілактика. Диспансерний облік. Надання невідкладної допомоги при гострих алергічних станах у дітей (кропив'янка, набряк Квінке, анафілактичний шок тощо).
3. Надання невідкладної допомоги новонародженим з гіпертермічним та судомним синдромами.

1. Рахіт - це _____

2. З'єднайте опис симптому з його назвою.

Опис симптому	Назва симптому
____ 1 Поширене розм'якшення кісток черепа найчастіше зустрічається в лусці потиличної та тім'яної кісток, кістка піддатлива, при натискуванні дуже легко прогинається - симптом "фетрового капелюха", є ознакою гострого перебігу рахіту у дітей перших місяців життя.	A____ гаррісонова борозна
____ 2 Потовщення на місці переходу кісткової частини ребер у хрящову	B____ «рахітичні браслети»
____ 3 Симетричні потовщення епіфізів променевих кісток передпліччя	C____ «рахітичні чотки»
____ 4 Деформація грудної клітки, яка супроводжуються різким вдавленням грудей з боків, широко відкритою нижньою апертурою, утворенням на місці прикріплення діафрагми помітного глибокого поперечного заглиблення	D____ краніотабес

3. Класифікація рахіту

Клінічні форми хвороби	Перебіг хвороби	Ступінь важкості	Клінічні варіанти
------------------------	-----------------	------------------	-------------------

4. З'єднайте симптом з його описанням.

Для діагностики підвищеної механічної збудливості м'язів (спазмофілії), яка може спостерігатися у хворих гіпокальціємією, використовують такі проби:

Назва симптому	його описання
1.симптом Шлезінгера	А __ при легкому постукуванні неврологічним молоточком по щоці посередині між кутом рота й вухом (місце виходу лицевого нерва) у хворого відбувається миттєве скорочення мимічних м'язів, мускулатури очних повік і лоба;
2.симптом Люста	В __ лікар стискає рукою плече дитини вище ліктьового суглоба, механічно подразнюючи плечовий нерв. Виникає спазм мускулатури кисті з відтворенням "руки акушера" (випрямлені 2-й та 3-й пальці, зігнуті та приведені до долоні 4-й та 5-й пальці).
3.феномен Труссо	С __ скорочення м'язів гомілки та супінація зовнішнього краю стопи при ударі неврологічним молоточком по головці маломілкової кістки (подразнення п. peroneus)
4.феномен Хвостека	Д __ у положенні лежачи при піднятті випрямленої ноги виникає карпопедальний спазм, який нагадує pes equinus.

5.Принципи надання невідкладної допомоги при гострих алергічних станах у дітей (кропив'янка, набряк Квінке, анафілактичний шок тощо).

6. При анафілактичному шоці негайне підшкірне введення водного розчину адреналіну сульфату 0,1% надається всім дітям у дозі:

- 0,1 мл
- 0,3 мл
- 0,5 мл
- 1,0 мл
- 2,0 мл

7. Надання невідкладної допомоги дітям з гіпертермічним синдромом включає призначення парацетамолу внутрішньо або в ректальних супозиторіях у дозі:

- 0,1 мг/кг маси тіла
- 1мг/кг маси тіла
- 10 мг/кг маси тіла
- 100 мг/кг маси тіла

8. Оберіть протисудомний препарат, який призначається при наданні невідкладної допомоги новонародженим з судомним синдромом:

- Аспірин
- Пеніцилін
- Седуксен
- Атропін
- Вітамін Д₃

Тема практичного заняття № 5. Клінічне обстеження дітей з хворобами органів травлення. Діагностика гастриту, виразкової хвороби, захворювань печінки.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Пілороспазм і пілоростеноз. Причини, клінічні симптоми, диференціально-діагностичні ознаки пілоростенозу та пілороспазму, лікування.
2. Стоматит. Етіологія. Класифікація. Патогенез. Клінічна картина. Диференціальна діагностика. Лікування. Профілактика.
2. Гастрит. Етіологія. Патогенез. Клінічна картина. Диференціальна діагностика. Лікування. Профілактика.
3. Виразкова хвороба шлунку та дванадцятипалої кишки. Етіологія. Патогенез. Клінічна картина. Диференціальна діагностика. Лікування. Профілактика.
4. Дискінезія жовчовивідних шляхів. Етіологія. Класифікація. Патогенез. Клінічна картина. Диференціальна діагностика. Лікування. Профілактика.
5. Холецистит. Етіологія. Патогенез. Клінічна картина. Диференціальна діагностика. Лікування. Профілактика.
7. Гельмінтози. Етіологія. Патогенез. Клінічна картина. Диференціальна діагностика. Лікування. Профілактика.

1. Основні функції системи травлення:

2. Заповніть таблицю: Анатомо-фізіологічні особливості системи травлення у дітей та їх значення:

	Анатомо-фізіологічні особливості дихальної системи у немовлят	Клінічне значення
Ротова порожнина		

Стравохід		
Шлунок		
Тонкий кишківник		
Товстий кишківник		
Печінка		

3.Ознаки якої хвороби зображені на малюнку:

<https://clinicalgate.com/pyloric-stenosis-and-other-congenital-anomalies-of-the-stomach/>

4.Напишіть приклади функціональних розладів системи органів травлення:

5.Визначте позначкою «+» симптоми виразкової хвороби та її можливих ускладнень:

Печія
Інтенсивний тупий біль в епігастрії та/чи правому підребір'ї
Нудота, блювання
Ексікоз
Виявлення Н. pylori при лабораторному дослідженні
Випорожнення чорного кольору (мелена)
Блювота «кавовою гущею»
Зменшення маси тіла

6. Діагностика НР-інфекції

Інвазивні методи	Неінвазивні методи

7. Які принципи виявлення порушень роботи печінки при обстеженні:

Клінічні методи і ознаки	Лабораторні обстеження

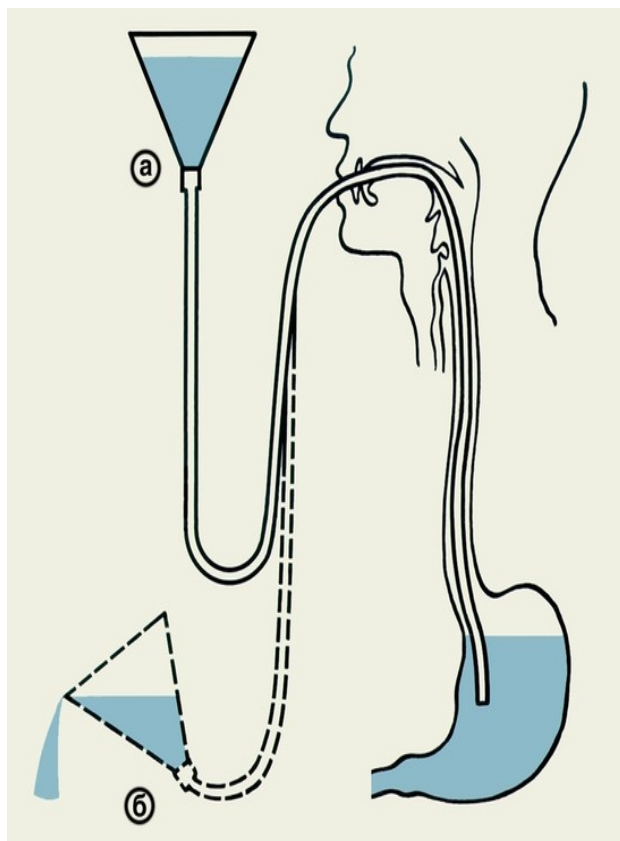
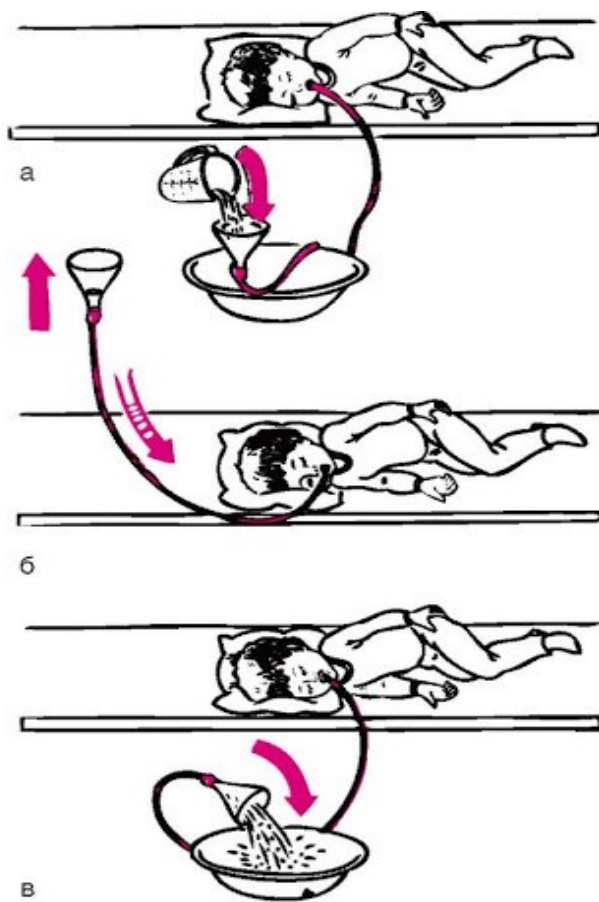
8. Догляд за дітьми з захворюваннями органів шлунково-кишкового тракту:

- невідкладна допомога при гострих болях у животі

- шлунково-кишковій кровотечі

- які правила та можливі ускладнення промивання

шлунку_____

https://studfile.net/html/2706/584/html_XZXDFxxY9.bSv9/img-jVpj_x.jpg

9. Особливості дієти при захворюваннях шлунково-кишкового тракту:

- при хронічному гастродуоденіті

- при діареї

- при закрєпі

- при хворобах печінки і жовчовивідних шляхів

- при перитоніті («гострому животі»):

Тема практичного заняття № 6. Клінічне обстеження дітей з хворобами дихальної системи. Діагностика захворювань органів дихання: ларинготрахеїту, бронхіту, гострої пневмонії, бронхіальної астми.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Стенозуючий ларинготрахеїт. Етіологія. Патогенез. Клінічна картина. Диференціальна діагностика. Невідкладна допомога.
2. Гострий бронхіт. Етіологія. Патогенез. Клінічна картина. Лікування. Профілактика.
3. Гостра пневмонія та бронхоектатична хвороба (хронічна пневмонія). Етіологія. Патогенез. Клінічна картина. Діагностика. Лікування. Профілактика.
4. Бронхіальна астма. Етіологія. Патогенез. Клінічна картина. Діагностика. Лікування. Диспансерне спостереження. Невідкладна допомога при нападі.
5. Гострий риніт, отит, фарингіт. Етіологія. Патогенез. Клінічна картина. Діагностика. Лікування. Диспансерне спостереження.

1. Основні функції системи дихання:

2. Заповніть таблицю: Анатомо-фізіологічні особливості дихальної системи у дітей та їх значення:

	Анатомо-фізіологічні особливості дихальної системи у немовлят	Клінічне значення
Ніс та додаткові пазухи носа		
Глотка		

Гортань		
Трахея		
Бронхи		
Легені		

3. Заповніть таблицю: Частота дихання у дітей різних вікових груп:

Вік	Частота дихання за 1 хв.
Новонароджений	
7-12 місяців	
2-3 роки	
5 років	
10-12 років	

4. Поєднайте характер кашлю з найбільш притаманним захворюванням:

___ 1. Гавкаючий кашель	А. звуження збільшеними лімфатичними вузлами трахеї або крупного бронха, опухоль середостіння
___ 2. гучний («як в діжку»)	В. кашлюк
___ 3. двотонний (бітональний)	С. ураження гортані, зокрема про її набряк (ларингіт, круп)
___ 4. нічний, приступоподібний (пароксизмальний, судомний)	Д. муковісцидоз, бронхоектази, хронічний бронхіт
___ 5. найсильніший кашель вранці	Е. трахеїт

5. З'єднайте описання методу дослідження з його назвою

описання методу	назва методу
1. _____ метод для визначення функції дихання, метод вимірювання сатурації крові (насичення киснем гемоглобіну, або більш точніше, це процентне співвідношення оксигемоглобіну до всього	А. Бронхографія

гемоглобіну), частоти пульсу і амплітуди пульсової хвилі.	
2_____ один з методів ендоскопічної діагностики, що дозволяє оглянути трахею, голосові зв'язки і бронхи, отримати зразки секрету з нижніх дихальних шляхів для подальшої цитологічної і мікробіологічної діагностики захворювань легенів.	В. Рентгенографія грудної клітки
3_____ метод моніторингу пікової швидкості видиху (ПШВ), яка вимірюється у літрах на секунду або на хвилину, для оцінки ступеня обструкції дихальних шляхів, надає інформацію про стан хворого, ефективність його лікування, а також дозволяє пацієнту організувати самоконтроль за перебігом захворювання.	С. Пульсоксиметрія
4_____ метод рентгенологічного дослідження стану повітряних шляхів, трахеї і бронхів з їх контрастуванням. Контрастну речовину вводять у бронхи або під місцевою анестезією чи під наркозом.	Д. Бронхоскопія
5_____ метод дослідження функціонального стану легенів шляхом графічної реєстрації їх об'єму при диханні; не використовується у дітей молодше 5 років.	Е. Пікфлоуметрія
6_____ Основний метод рентгенологічного дослідження органів дихання, що дозволяє одержати об'єктивну і документально підтверджену інформацію про стан органів грудної клітки.	Ф. Спірографія
7_____ високо інформативний метод рентгенологічного дослідження, який відрізняється високою роздільною здатністю, що дозволяє візуалізувати вогнища розміром до 1-2 мм, можливістю одержання кількісної інформації про щільність тканин і зручністю зображення рентгенологічної картини у вигляді тонких (до 1 мм) послідовних поперечних або подовжніх "зрізів" досліджуваних органів. Особливо велике значення цей метод має при дослідженні хворих з підозрою на пухлинний процес у легенях, бронхах і плеврі.	Г. Комп'ютерна томографія (КТ)

6.Напишіть основні симптоми наступних захворювань:

Гострий ларинготрахеїт (круп)

Пневмонія

**Бронхіальна
астма**

Дихальна недостатність

Тема практичного заняття № 7: Клінічне обстеження дітей з хворобами серцево-судинної системи. Діагностика вроджених вад серця, гострої ревматичної лихоманки.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Вроджені вади серця. Етіологія. Патогенез. Клінічна картина. Діагностика. Лікування. Профілактика.
2. Гостра ревматична лихоманка. Етіологія. Патогенез. Клінічна картина. Диференціальна діагностика. Лікування. Профілактика. Диспансеризація.

1. Основна функція серцево-судинної системи:

2. Особливості серцево-судинної системи у дитячому віці.

Ознака	Особливість
Розмір та положення серця	
У новонароджених і дітей перших двох років життя верхівковий поштовх пальпується	
Товщина стінок правого і лівого шлуночків у новонароджених	
Міокард у новонароджених	
Ударний і хвилинний об'єми серця	
Частота скорочень серця (ЧСС)	
Величина артеріального тиску (АТ) у дітей	
Швидкість кровообігу у дітей	

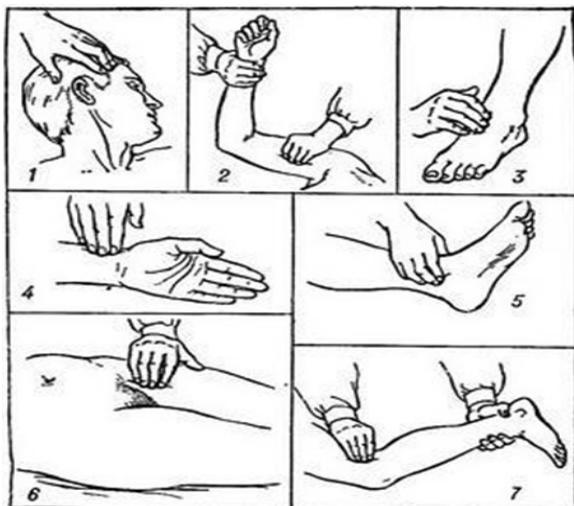
3.Типові скарги при опитуванні дитини з підозрою на ураження серцево-судинної системи:

4.При огляді дитини з підозрою на ураження серцево-судинної системи слід звернути увагу на:

5.Заповніть таблицю:

Вік дитини	Частота серцевих скорочень (хв)	Артеріальний тиск (мм рт.ст.)
новонароджений		
1рік		
2 роки		
5 років		
9-11 років		

6.Методика вимірювання пульсу на різних артеріях (укажіть яких):

1 - _____; 2 - _____; 3 - _____;
4 - _____; 5 - _____; 6 - _____;
7 - _____.

7. Впишіть потрібне:

1. На кожний градус підвищеної температури тіла пульс прискорюється на _____ скорочень за хвилину.

2. У дітей раннього віку прискорення пульсу може досягати _____ на кожний градус вище 37 °C

3. Тахікардія у дітей спостерігається при:

4. Брадикардія як важливий симптом захворювання спостерігається у хворих на:

8. Правила вимірювання артеріального тиску:

9. Опишіть симптоми у немовлят, які свідчать про наявність вродженої вади серця:

10. Які принципи виявлення гострої ревматичної лихоманки при обстеженні:

Клінічні методи і симптоми	Лабораторні обстеження

11. Опишіть синдром недостатності кровообігу

Тема практичного заняття № 8. Клінічне обстеження дітей з хворобами системи крові: анеміями, лейкоеміями, геморагічними захворюваннями. Надання невідкладної допомоги при геморагічному синдромі.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Анемія у дітей раннього віку. Етіологія. Класифікація. Клінічна картина. Діагностика. Лікування. Профілактика.
2. Лейкемія. Етіологія. Класифікація. Клінічна картина. Діагностика. Лікування. Профілактика.
3. Геморагічний васкуліт. Етіологія. Патогенез. Клінічна картина. Діагностика. Лікування. Профілактика.
4. Ідіопатична тромбоцитопенічна пурпура. Етіологія. Патогенез. Клінічна картина. Діагностика. Лікування. Профілактика.
5. Гемофілія. Етіологія. Форми. Патогенез. Клінічна картина. Діагностика. Лікування. Профілактика. Невідкладна допомога при кровотечах.

1. Система крові та кровотворення включає:

1.
2.
3.
4.
5.
6.

2. Назвіть основні функції крові:

1.
2.
3.
4.

5.
6.
7.

3. Які основні компоненти крові?

4. Назвіть формені елементи крові:

5. Плазма крові *це*

6. Сироватка крові *це*

7. Гематокрит *це*

8. Гематопоез *це*

9. Основні особливості внутрішньо-утробного кровотворення:

I (3 - 6 тиждень)

II (6 тиждень - 5 місяць)

III (4 - 5 місяць)

10. Гематопоез після народження дитини відбувається

У новонароджених _____

У дітей грудного віку _____

У підлітків та дорослих _____

11. Заповніть структурно - логічну схему «Кровотворення». Вкажіть етапи кровотворення клітин.

Родоначальна стовбурова кровотворна клітина						
Еритроцит	Тромбоцит	Базофіл	Еозінофіл	Нейтрофіл	Моноцит	Лімфоцит

12. Еритроцитарна система

Еритроцити - це

Основні функції еритроцитів:

Ретикулоцити це

Гемоглобін *це*

Заповніть таблицю: **Типи нормального гемоглобіну**

Види гемоглобіну	У який період виявляються?
(Hb P)	
(Hb F)	
(Hb A)	

Кольоровий показник та його нормальні значення?

Швидкість осідання еритроцитів та її нормальні значення?

Осмотична резистентність еритроцитів та її нормальні значення?

Що означають еритроцитарні індекси:

MCV _____

MCH _____

MCHC _____

Заповніть таблицю: **Нормальні гематологічні показники**

Еритроцити	
Ретикулоцити	
Гемоглобін (Hb)	
Кольоровий показник	
Гематокрит (Ht)	
Швидкість осідання еритроцитів (ШОЄ)	
MCV	
MCH	

13.Лейкоцитарна система

Лейкоцити це - _____

Основні функції лейкоцитів:

Гранулоцити:

- Нейтрофіли _____
- Еозинофіли _____
- Базофіли _____

Агранулоцити:

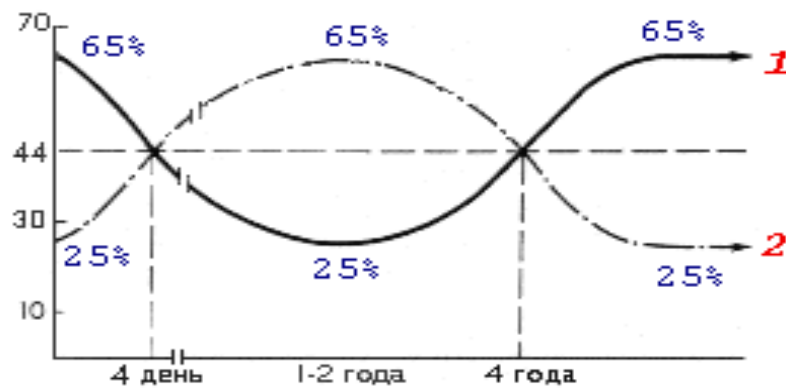
- Лімфоцити _____
- Моноцити _____

Лейкоцитарна формула це - _____

Заповніть таблицю: Лейкоцитарна формула

Вік	Лейкоцити ($\times 10^9/\text{л}$)	Лейкоцитарна формула							
		Базофіли %	Еозинофіли %	Нейтрофіли				Лімфоцити %	Моноцити %
				Міелоцити %	Юні %	Сегменто- ядерні %	Паличко- ядерні %		
3 дн.									
5 дн.									
3 р.									
5 р.									
12 р.									

Фізіологічний перехрест лейкоцитарної формули

1. Нейтрофіли
2. Лімфоцити

Тромбоцити та їх функції _____

Характеристика периферичної крові дітей різного віку

У новонароджених:

У немовлят:

Особливості крові у дітей старше 1 року:

14. Система згортання крові

Гемостаз це - _____

Процес гемостазу забезпечується трьома основними ланками:

1. _____
2. _____
3. _____

Заповніть таблицю: **Фактори згортання крові**

Номер фактора	Назвіть фактори згортання крові
I	
II	
III	
IV	
V	
VI	
VII	
VIII	
IX	
X	
XI	
XII	
XII	

Дайте визначення: **Основні показники коагулограми:**

1. Активованний частковий тромбoplastиновий час *це* - _____
2. Протромбіновий час *це* - _____
3. Тромбіновий час *це* - _____
4. Концентрація фібриногену в плазмі *це* - _____
5. Час згортання крові *це* - _____

15.Семіотика стану еритроцитарної системи

Дайте визначення:

Еритроцитоз це _____

Анізоцитоз це _____

Пойкілоцитоз це _____

Нормохромія це _____

Гіпохромія це _____

Гіперхромія це _____

Заповніть таблицю: Змінений вміст гемоглобіну в крові спостерігається при наступних захворюваннях і станах (вписати):

Зменшення значення	Збільшення значення

Збільшення швидкості осідання еритроцитів спостерігається при:

16.Семіотика змін лейкоцитів:

Дайте визначення

Лейкоцитоз це _____

Лейкопенія це _____

Що таке нейтрофілоз і при яких захворюваннями він має діагностичну цінність?

Визначити:

Лімфоцитоз це - _____

Лімфопенія це - _____

Моноцитоз це - _____

Моноцитопенія це - _____

Базофілія це - _____

Базопенія це - _____

Еозинофілія це - _____

Еозинопенія це - _____

Заповніть таблицю: Причини зміни кількості типів лейкоцитів

Лейкоцити	Причини зниження	Причини збільшення
Еозинофіли		
Базофіли		
Нейтрофіли		
Лімфоцити		

Моноцити		

Дайте визначення:

Лейкемоїдна реакція це - _____

17.Семіотика основних захворювань системи крові

Визначити:

Анемія це _____

Які основні симптоми анемії? _____

Заповніть таблицю: **Порівняльна характеристика анемій**

Види анемії	Причини	Клінічні прояви	Лабораторні показники
Залізодефіцитна			
Постгеморрагічна			
Гемолітична			
Гіпопластична та апластична			

Заповніть таблицю: **Ступінь тяжкості анемії в залежності від концентрації гемоглобіну**

Вікова група	Норма	Легкий	Середній	Тяжкий
Новонароджені				
Діти 1-6 місяців				
Діти старші за 6 місяців				
Дорослі				

Геморагічний синдром –це _____

Заповніть таблицю:

Поєднайте визначення в колонці «Клінічні прояви» з відповідним йому значенням у колонці «Захворювання»

Клінічні прояви	Захворювання
1. Крайня стомлюваність, блідість шкіри, слабкість, задишка, біль у грудях, часті інфекції, головний біль, запаморочення, запалення або болючість язика, крихкі нігті, тахікардія, поганий апетит	А. Залізодефіцитна анемія В. Хронічна гемолітична анемія
2. Хронічна анемія (блідість), легка жовтяниця, спленомегалія, гепатомегалія. Болючість язика	С. Апластична панцитопенія
3. Пурпура ("петехії" та "екхимози"), кровотеча (кровоточиві ясна, прогресуюча анемія, інфекції, периферична кров (панцитопенія), кістковий мозок (аплазія)	Д. Ідіопатична тромбоцитопенічна пурпура Е. Гемофілія А
4. Пурпура, кровотеча, стомлюваність, периферична кров (тромбоцитопенія, анемія), кров у сечі або стільці	Ф. Гостра лейкемія
5. Невизначена і надмірна кровотеча від порізів або травм; багато великих синців, біль та набряк суглобів, кров у сечі або стільці	
6. Анемія, пурпура та кровотеча, спленомегалія, гепатомегалія,	

лімфаденопатія, артрит та болі в кістках, тривала лихоманка, поява у периферичній крові бластних клітин	
---	--

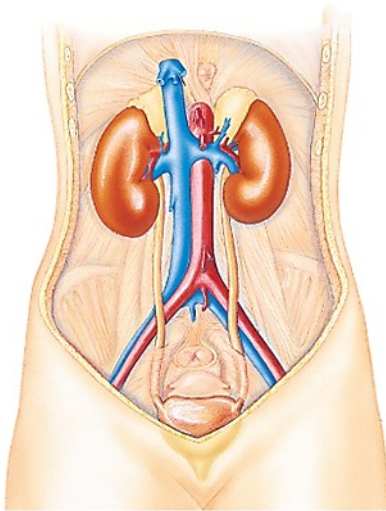
1._____ 2._____ 3._____ 4._____ 5._____ 6._____

18.Надання невідкладної допомоги при геморагічному синдромі
полягає у_____

Тема практичного заняття № 9. Клінічне обстеження дітей з патологією сечової системи: гломерулонефритом, пієлонефритом, циститом. Надання невідкладної допомоги при гострій затримці сечі.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Гострий пієлонефрит. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Клінічна картина. Діагностика. Профілактика.
2. Гострий гломерулонефрит. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Клінічна картина. Діагностика. Лікування. Профілактика.
3. Гостра ниркова недостатність. Надання невідкладної допомоги при гострій затримці сечі, гострій нирковій недостатності.
4. Хронічна ниркова недостатність, або хронічна хвороба нирок.

Copyright © 2001 Benjamin Cummings, an imprint of Addison Wesley Longman, Inc.

1. Підпишіть органи сечової системи на рисунку і впишіть згідно з функціями:

- сечоутворення _____

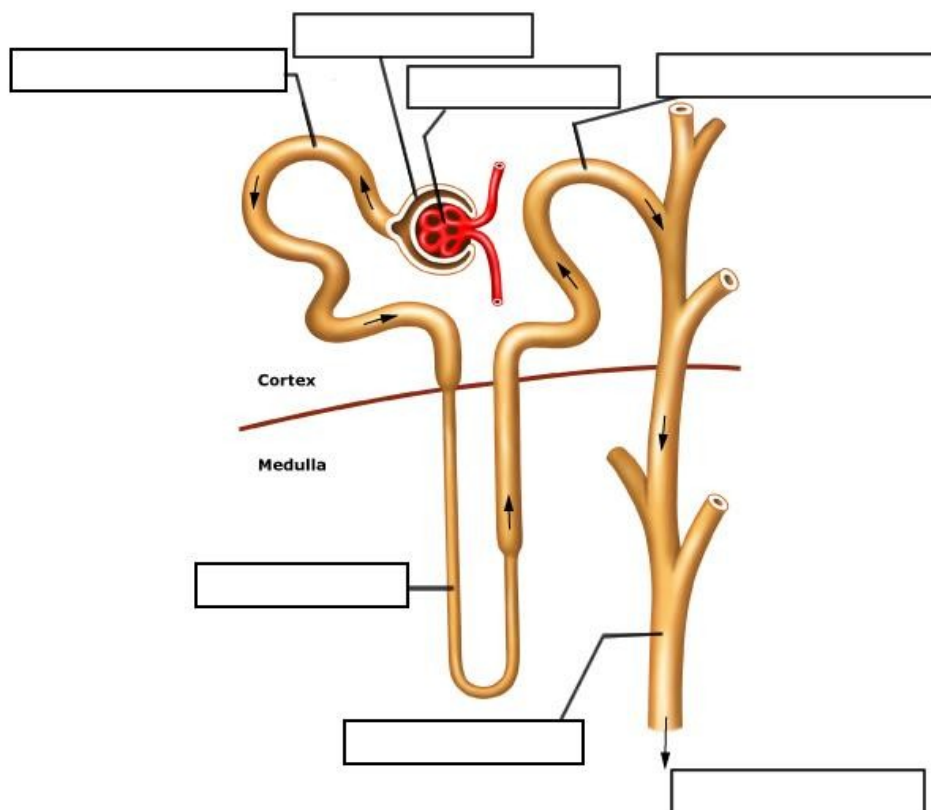
- виведення сечі _____

2. Особливості сечової системи у дітей (впишіть клінічне значення):

Анатомо-фізіологічні особливості	Клінічне значення
Малі розміри ниркових клубочків, мала фільтраційна поверхня	
Кубічний епітелій капсули Шумлянського - Боумена, короткий канальцевий апарат, недостатня диференціація клітин канальцевого апарату, зниження чутливості канальців до дії антидіуретичного гормону	

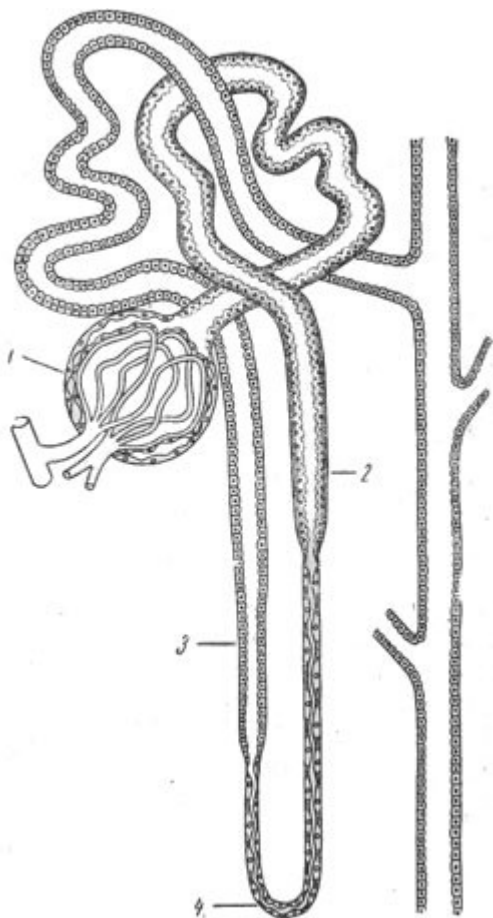
Незрілість нефрона	
Малі розміри сечового міхура	

3. Що зображено на рисунку? _____
Впишіть назви структур:

Джерело (<https://igbiologyy.blogspot.com/2014/03/human-excretion-structure-of-kidney.html>)

4. Опишіть фізіологію сечоутворення в нефроні:

1. В капсулі Шумлянського - Боумена:

2. В проксимальному канальці:

3. В дистальному канальці:

4. В петлі Генле:

5. З'єднайте лінією показники лабораторних функціональних тестів, які треба використовувати для оцінки відповідної функції нирок:

• Фільтрація	▪ Канальцевої реабсорбції тест
• Концентрація	▪ Швидкість клубочкової фільтрації
• Реабсорбція	▪ Відносна щільність сечі
	▪ Вміст креатинину в сечі та крові

6. За якою формулою можна розрахувати швидкість клубочкової фільтрації у дітей?

7. Контроль за виникненням набряків містить:

7.1 -

7.2 -

7.3 -

7.4 -

8. Діурез – це _____

Добовий діурез _____мл/добу

Погодинний діурез _____мл/кг маси тіла за годину

9. Протеїнурія – це _____

Норма вмісту білка в добовій сечі

Норма вмісту білка в ранковій сечі (загальний аналіз сечі)

10.Гематурія – це _____

Ренальна гематурія – це _____

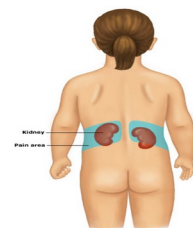
Постренальна гематурія – це _____

Нормальна кількість еритроцитів в загальному аналізі сечі
_____ в полі зору.

Нормальна кількість еритроцитів в аналізі сечі за Нечипоренком _____ в 1 мл.

11. Міхурово-сечовідний рефлюкс – це _____

12. Напишіть клінічні ознаки ураження сечовивідних шляхів:

<https://www.netterimages.com/megacystis-megaureter-syndrome-unlabeled-surgery-frank-h-netter-1772.html>

13. Симптоми дізуричного синдрому:

14. Бактеріурія – це

15. Лейкоцитурія – це

16.Норма кількості лейкоцитів в загальному аналізі сечі _____ у полі зору (у п/з).

17.Норма кількості лейкоцитів в аналізі сечі за Нечипоренком _____ в мл.

18.Впишіть в бланки зміни лабораторних показників, які типові для пієлонефриту/гломерулонефриту:

Аналіз сечі загальний №__ «__» _____ 20__р.		
Прізвище, І.Б. _____ Вік _____		
Показники	Результат	Норма (в одиницях СІ)
Фізико-хімічні властивості сечі		
Кількість, мл (доставлено)		
Колір		світло-жовтий
Прозорість		прозора
Уретральні нитки		
Питома вага		1,001 – 1,040
Реакція (рН)		5,0 – 7,0
Білок (г/л)		
Глюкоза		
Кетонові тіла		
Реакція на кров		
Білірубін		
Уробілінові тіла		
Жовчні кислоти		
Індікан		сліди
Мікроскопічне дослідження сечі		
Еритроцити		
Лейкоцити		
Епітелій: плаский		поодинокі в полі зору
перехідний		поодинокі в полі зору
нирковий	-	поодинокі в полі зору

інший (вписати)	-	-
Циліндри:	-	-
гіалінові	-	-
зернисті	-	-
епітеліальні	-	-
пігментовані	-	-
восковидні	-	-
еритроцитарні	-	-
лейкоцитарні	-	-
Слиз (гомогенний, волокнистий, циліндроїдами, уретральний)	-	поодинокий
Солі		-
Бактерії		-
ВИСНОВОК _____		

<i>Аналіз сечі за Нечипоренком №</i> <i>П.І.Б. хворого _____ вік _____</i> <i>Діагноз _____</i>	
Еритроцити	
Лейкоцити	
Циліндри	

Код форми за ЗКУД Код закладу за ЗКПО 			
Міністерство охорони здоров'я України Найменування закладу Лабораторія	МЕДИЧНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ФОРМА № 211/о Затверджена наказом МОЗ України 04.01.2001 № 1		
АНАЛІЗ СЕЧІ ЗА ЗИМНИЦЬКИМ № _____ " ____ " _____ 20 ____ р. (дата взяття біоматеріалу)			
Прізвище, І., П. _____ Вік _____ Заклад _____ Відділення _____ Медична карта № _____ Кількість прийнятої рідини _____ (л)			
Номер порції	Години	Питома вага	Кількість сечі (л)
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
Денний діурез _____ (л) Нічний діурез _____ (л) Загальний діурез _____ (л) " ____ " _____ 20 ____ р. Прізвище, І., П. _____ (дата взяття біоматеріалу) (підпис)			

19.Гломерулонефрит – це

20.Пієлонефрит – це

21.Гостра ниркова недостатність – це

22.Хронічна ниркова недостатність – це

23.Надання невідкладної допомоги при гострій затримці сечі.

Тема практичного заняття № 10. Клінічне обстеження дітей з патологією ендокринної системи: цукровим діабетом, гіпотиреозом та гіпертиреозом. Надання невідкладної допомоги при гіпоглікемії та гіперглікемічній комі, наднирниковій недостатності.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Цукровий діабет. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Клінічна картина. Диференціальна діагностика. Лікування. Профілактика. Невідкладна допомога при комах.
2. Гіпотиреоз. Етіологія. Патогенез. Клінічна картина. Діагностика. Лікування.
3. Вроджена патологія наднирників. Гостра та хронічна недостатність.

1. Ендокринна система це: _____

2. Перерахуйте основні функції ендокринної системи:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

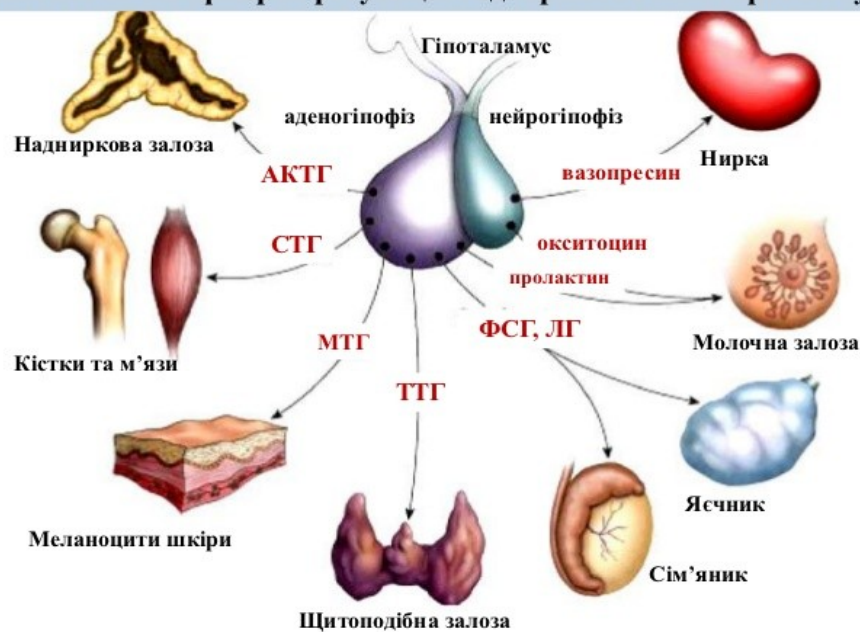
3. Заповніть таблицю: Класифікація залоз внутрішньої секреції

1. Аденогіпофіз та залежні від нього ендокринні залози	
2. Залози внутрішньої секреції, які не залежать від гіпофіза	
3. Ендокринні залози нейrogenного походження	

4. Ендокринні залози нейрогліального походження	

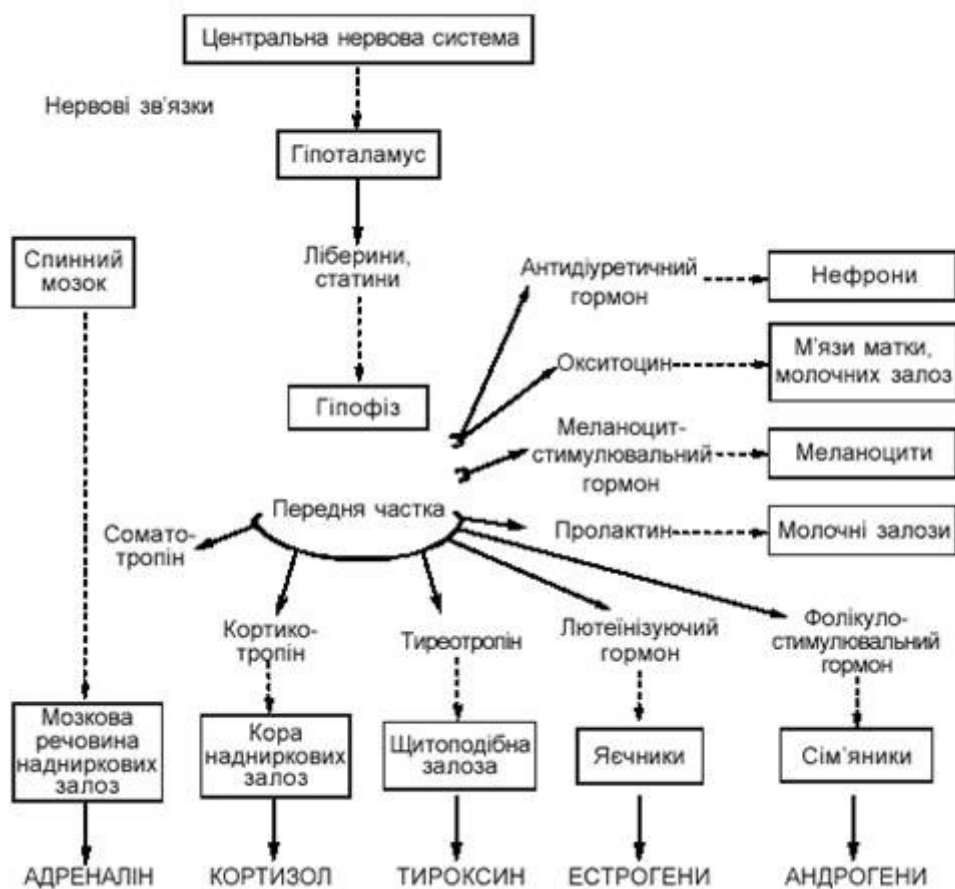
Гіпоталамус є основним центром, який регулює виробництво гормонів ендокринними залозами і вивільняє їх в кровотік

Гіпоталамо-гіпофізарна регуляція ендокринних залоз організму

(Джерело: <https://www.docsity.com/ru/docs/endokrinologiya-posibnik/11309772/>)

4. Назвіть ендокринні залози, які залежать від регулювання механізму зворотного зв'язку:

<https://aspsjkjus.blogspot.com/2016/10/>

Зв'язок ендокринної та нервової систем (суцільні стрілки позначають синтез гормону, пунктирні – вплив гормону на органи мішені)

5.Заповніть таблицю: Ендокринні залози та їх гормони

Ендокринні залози	Гормони	Функції
Гіпоталамус		
Гіпофіз		

Щитоподібна залоза		
Прищитоподібні залози		
Підшлункова залоза (острівки Лангерганса)		
Наднирники		
Статеві залози		
Епіфіз		
Тімус		

6.Заповніть таблицю: Порушення діяльності ендокринних залоз

Гормони	Гіпофункція	Гіперфункція
Гіпофіз		
Щитоподібна залоза		

Прищитоподібні залоза		
Підшлункова залоза (острівки Лангерганса)		
Наднирники		
Статеві залози		
Епіфіз		

Тімус		

7.Оберіть співпадіння числа і букви зі стовпця «Симптоми» та правильними станами в стовпці «Діагноз»

Симптоми	Діагноз
1. Високий зріст, період пубертату, біль у суглобах, затримка статевого розвитку, підвищений рівень СТГ. 2. Слабкість, збільшення дистальних частин тіла, потовщення рис обличчя, гіпогонадізм, вузьке поле зору, збільшення рівня соматотропного гормону в плазмі, надмірне оволосіння. 3. Зріст нижче 3-го перцентіля, швидкість росту менше 4 см на рік, кістковий вік нижче хронологічного віку, затримка фізичного та статевого розвитку, знижений рівень СТГ. 4. Емоційна лабільність, тремор. Постійно підвищена температура. При надмірному апетиті, схуднення. Підвищена пітливість, екзофтальм, тахікардія. Шкіра гладка, волога, тепла. Підвищений вміст гормонів: трийодтиронін (Т3), тироксин (Т4). 5. Затримка росту, зниження фізичної активності, поганий м'язовий тонус, запор, великий язик, низький голос, анемія та	А. Синдром Іценко-Кушинга В. Гіпотиреоз С. Акромегалія Д. Гіпофізарний нанізм Е. Гігантизм Є. Гіперпаратиреоз Г. Гіпертиреоз Н. Адреногенітальний синдром І. Синдром Уотерхауса-Фрідеріксена Ж. Цукровий діабет К. Аддісонова хвороба Л. Гіпопаратиреоз

інтелектуальне відставання. Концентрації тироксина і трийодтироніна низькі, рівень ТТГ підвищений.

6. Втома, м'язова слабкість, перепади настрою, нервозність, депресія. Тахікардія. Біль у кістках, кістки легко руйнують (остеопороз). Камені в нирках, надмірне сечовипускання. Біль у животі, нудота, блювота, втрата апетиту.

7. Втома, слабкість, головні болі, депресія. М'язові болі, судоми, парестезії. Відчуття нестачі повітря. Болі за грудиною стенокардичні.

8. Поліурія, полідипсія, поліфагія, втрата ваги. Головний біль, підвищена нервова збудливість. Спрага, сухі слизові оболонки, свербіж шкіри. Гіперглікемія, глюкозурія.

9. Лихоманка, блювота, головний біль, задишка, низький артеріальний тиск, порушення свідомості, ціаноз, діарея, геморагічний висип, у периферичній крові гіперлейкоцитоз, гіпоглікемія, гіпонатріємія, гіперкаліємія.

10. Бронзове забарвлення шкіри та слизових оболонок, прогресуюча втома, тахікардія, зниження артеріального тиску, втрата ваги, анорексія, анемія.

11. Слабкий приріст ваги, зневоднення, блювота. У дівчаток виявляють ознаки помилкового жіночого гермафродитизму, у хлопчиків – збільшення статевого члена. Зміни статевої системи, первинних і вторинних статевих ознак тим виразніші, чим раніше під час розвитку плода розвинулася підвищена функція кори надниркових залоз. Результати лабораторних досліджень: підвищена вміст крові

тестостерону та АКТГ, значне збільшення екскреції сечових 17-кетостероїдів (17-КС).

12. Затримка росту, гіпотонія, ожиріння, обличчя місяцеподібне, на шкірі стрії, гірсутизм, остеопороз, постійне підвищення артеріального тиску, депресія.

1.____ 2.____ 3.____ 4.____ 5.____ 6.____ 7.____ 8.____ 9.____ 10.____
11.____ 12.____

8.Цукровий діабет - це _____

9.Діагностика цукрового діабету:

Клінічні методи	Лабораторні обстеження

10.Диференційна діагностика гіперглікемічної та гіпоглікемічної ком:

Гіперглікемічна кома	Гіпоглікемічна кома

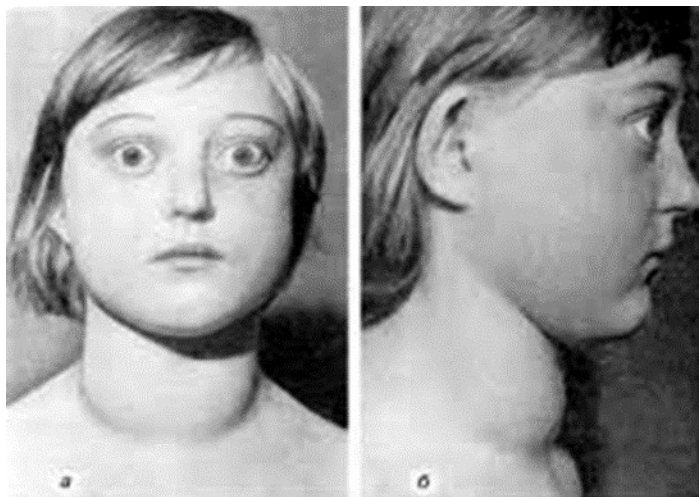
11. Розгляньте немовля і напишіть можливий діагноз?

<http://izida.by/endokrinologiya/item/202-gipotireoz-u-detey>

Опишіть основні ознаки цього захворювання

12. Розгляньте дівчину і напишіть можливий діагноз?

<https://36i6.info/bolezni-grejsa/>

Опишіть основні ознаки захворювання:

13. Розгляньте фото хлопця у лікарні та дітей на узбережжі:

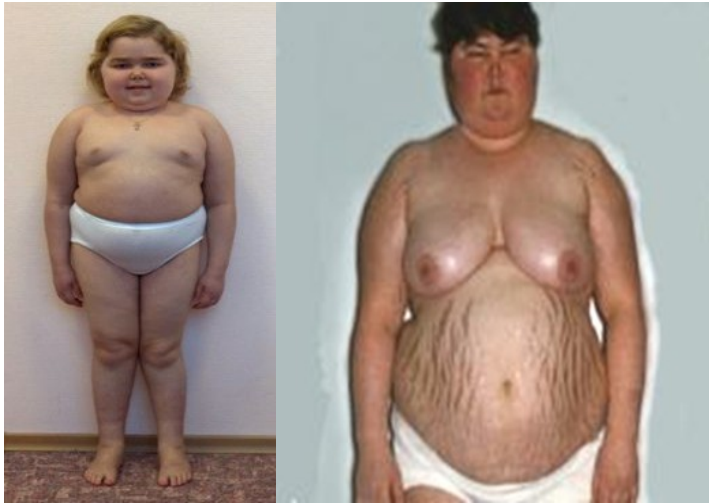
<https://www.alamy.com/the-worlds-tallest-man-sultan-kosen-of-turkey-center-is-interviewed-by-a-reporter-at-viennas-amusement-park-prater-during-the-vienna-recordia-2009-event-on-sunday-sept-27-2009-he-is-the-worlds-tallest-living-man-at-2465-centimeters-8-feet-1-inch-person-at-left-is-an-unidentified-interpreter-ap-photolilli-strauss-image538476802.html>

<https://delamarcardoso.blogspot.com/2013/11/a-historia-da-adolescente-mais-alta-do.html>

Які можливі діагнози? _____

Опишіть основні ознаки захворювання _____

14. Розгляньте фото дівчат:

<https://gormonilud.blogspot.com/2015/11/blog-post.html>

Напишіть можливі діагнози:

Опишіть основні ознаки захворювання

15. Опишіть надання невідкладної допомоги при гіпоглікемічній та гіперглікемічній комах, недостатності наднирників.

Тема практичного заняття №11. Клінічне обстеження дітей з дитячими повітряно-краплинними інфекціями. Екзантематозні дитячі повітряно-краплинні інфекції.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Клінічне обстеження дітей з кором, краснухою, вітряною віспою, скарлатиною. Оцінювання стану дитини. Оцінювання результатів лабораторних досліджень. Обґрунтування діагнозу за клінічними ознаками, результатами лабораторних та інструментальних методів обстеження. Лікування відповідно до клінічних протоколів. Заходи у вогнищі інфекції.
2. Специфічна та неспецифічна профілактика. Наказ МОЗ України № 551 від 11.08.2014, зі змінами від 01.10.2024 року «Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні».
3. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці при роботі з електроприладами, апаратами, кисневими балонами, що працюють під тиском; протиепідемічного режиму, асептики, антисептики, професійної безпеки під час обстеження пацієнтів, виконанні маніпуляцій, заборі біологічного матеріалу на дослідження тощо.

1. Дати визначення:

екзантематозні дитячі повітряно-краплинним інфекції - це

інкубаційний період – це

індекс контагіозності – це

2. Основні елементи висипу:

- макула – це _____
- розеола – це _____
- папула – це _____

- везікула – це _____
- пустула – це _____

3. Клінічні ознаки кору:

4. Клінічні ознаки краснухи:

5. Клінічні ознаки скарлатини:

6. Клінічні ознаки вітряної віспи:

7. Лабораторні методи обстеження дитячих повітряно-краплинних інфекцій:

Інфекційне захворювання	Лабораторні обстеження
1.Кір	
2.Краснуха	

3.Скарлатина	
4.Вітряна віспа	

8. Показники ліквору у дітей (заповнити таблицю):

ПОКАЗНИК		Новонароджені діти	Старші діти	Серозний вірусний менингіт
1.	Колір			
2.	Тиск			
3.	Цитоз в 1 мкл			
4.	Цитограма у %:			
5.	Білок			
6.	Глюкоза, г/л			
7.	Реакції Панді, Нонне-Апельта			

9. Лікування дитячих повітряно-краплинних інфекцій:

Інфекційне захворювання	Принципи лікування
1.Кір	
2.Краснуха	
3.Скарлатина	

4.Вітряна віспа	

10.Профілактика дитячих екзантематозних повітряно-краплинних інфекцій:

Інфекція	Специфічна профілактика	Неспецифічна профілактика
1.Кір		
2.Краснуха		
3.Скарлатина		
4.Вітряна віспа		

11. Дотримання правил техніки безпеки, асептики, антисептики, професійної безпеки під час обстеження пацієнтів, виконанні маніпуляцій, заборі біологічного матеріалу на дослідження:

Тема практичного заняття № 12. Клінічне обстеження дітей з дитячими повітряно-краплинними інфекціями. Неекзантематозні дитячі повітряно-краплинні інфекції.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Клінічне обстеження дітей з дифтерією, менінгококовою інфекцією, епідемічним паротитом, кашлюком. Оцінювання стану дитини. Оцінювання результатів лабораторних досліджень. Обґрунтування діагнозу за клінічними ознаками, результатами лабораторних та інструментальних методів обстеження. Лікування відповідно до клінічних протоколів. Заходи у вогнищі інфекції.
3. Специфічна та неспецифічна профілактика. Наказ МОЗ України №551 від 11.08.2014, зі змінами від 01.10.2024 року «Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні».
4. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці при роботі з електроприладами, апаратами, кисневими балонами, що працюють під тиском; протиепідемічного режиму, асептики, антисептики, професійної безпеки під час обстеження пацієнтів, виконанні маніпуляцій, заборі біологічного матеріалу на дослідження тощо.

1. Дати визначення:

Неекзантематозні дитячі повітряно-краплинним інфекції:

2. Клінічні ознаки дифтерії:

3. Клінічні ознаки менінгококової інфекції:

4. Клінічні ознаки епідемічного паротиту:

5. Клінічні ознаки кашлюка:

6. Лабораторні методи обстеження неекзантематозних дитячих повітряно-краплинних інфекцій:

Інфекційне захворювання	Лабораторні обстеження
1.Дифтерія	
2.Менінгококова інфекція	
3.Епідемічний паротит	
4.Кашлюк	

7. Показники ліквору у дітей (заповнити таблицю):

ПОКАЗНИК		Новонароджені діти	Старші діти	Гнійний бактеріальний менінгіт
1	Колір			
2	Тиск			

3	Цитоз в 1 мкл			
4	Цитограма у %:			
5	Білок			
6	Глюкоза, г/л			
7	Реакції Панді, Нонне - Апельта			

8. Лікування неекзантематозних дитячих повітряно-краплинних інфекцій:

Інфекційне захворювання	Принципи лікування
1.Дифтерія	
2.Менінгококова інфекція	
3.Епідемічний паротит	
4.Кашлюк	

9. Профілактика дитячих неекзантематозних повітряно-краплинних інфекцій:

Інфекція	Специфічна профілактика	Неспецифічна профілактика
1.Дифтерія		
2.Менінгококова інфекція		
3.Епідемічний паротит		

4.Кашлюк		

Тема практичного заняття № 13. Туберкульоз у дітей

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Суб'єктивне та об'єктивне обстеження дітей з туберкульозом.

Оцінювання стану дитини. Оцінювання результатів лабораторних та інструментальних обстежень.

2. Обґрунтування діагнозу за клінічними ознаками, результатами лабораторних, інструментальних та функціональних методів обстеження. Дієта.
3. Лікування відповідно до клінічного протоколу. Профілактика. Професійна безпека медичної сестри.
4. Надання невідкладної допомоги при кровохарканні, легеневій кровотечі.

1. Клінічні ознаки туберкульозу у дітей:

2. Об'єктивне обстеження дітей з туберкульозом

3. Оцінка стану дитини:

За результатами лабораторних даних	За даними інструментальних методів обстеження	За даними функціональних методів обстеження
Задовільний стан		
Середньої тяжкості		

Тяжкий		

4. Показники ліквору у дітей (заповнити таблицю):

	<i>ПОКАЗНИК</i>	<i>Новонароджені діти</i>	<i>Старші діти</i>	<i>Середній туберкульозний менінгіт</i>
1	Колір			
2	Тиск			
3	Цитоз в 1 мкл			
4	Цитограма у %:			
5	Білок			
6	Глюкоза, г/л			
7	Реакції Панді, Нонне - Апелъта			

5. Лікування дітей з туберкульозом відповідно до клінічного протоколу:

6. Дієта при туберкульозі:

7. Профілактика туберкульозу:

Специфічна:_____

Неспецифічна:_____

8. Туберкулінодіagnostика:

- Мета діагностики_____

- Техніка проведення _____

- _____

- _____

- Оцінка результатів _____

9. Надання невідкладної допомоги при:

Кровохарканні:

Легеневій кровотечі:

10.Професійна безпека медичної сестри полягає в:

Теми для самостійного опрацювання:

№№	Тема
1.	Наказ МОЗ України № 149 від 20.03.2008 р. «Про

	затвердження клінічного протоколу медичного нагляду за здоровою дитиною віком до 3-х років»
2.	Наказ МОЗ України № 152 від 04.04.2005р. «Про затвердження Протоколу медичного догляду за здоровою новонародженою дитиною»
3.	Пологові травми (кефалогематома, перелом ключиці, парези та паралічі периферійної нервової системи)
4.	Хвороби пупка, шкіри (омфаліт, везикулопустульоз, пухирчатка)
5.	Алергія та алергічні реакції. Загальна характеристика екзо- та ендоеалергенів. Імунологічні механізми розвитку алергічних реакцій. Значення лабораторних досліджень, алергологічних тестів.
6.	Надання невідкладної допомоги при гострих алергічних станах у дітей (кропив'янка, набряк Квінке, анафілактичний шок тощо).
7.	Стоматити у дітей.
8.	Гельмінтози (аскаридоз, ентеробіоз, трихоцефальоз, ехінококоз тощо).
9.	Гострий риніт, отит, фарингіт.
10.	Диференціальна діагностика виразкової хвороби шлунка та дванадцятипалої кишки у дітей.
11.	Спадкові захворювання у дітей.
12.	Захворювання щитоподібної залози.
13.	Вроджена патологія наднирників. Гостра і хронічна недостатність.
14.	Імунодефіцитні стани у дітей.
15.	Наказ МОЗ України № 947 від 18.05.2018 р. «Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні».
16.	Гострі респіраторні вірусні інфекції.
17.	Вірусний гепатит у дитячому віці.
18.	Кишкові інфекції у дітей.
19.	Ентеро- та ротавірусні інфекції у дітей.

Рекомендована література

Основна

1. Клінічна лабораторна діагностика: підручник / Л.Є. Лаповець, Г.Б. Лебедь, О.О. Ястремська та ін. – Вид. 2-е видання випр. та допов. – Медицина 2021, 472 с. іл.
3. Пропедевтичні основи знань про дитинство : підручник для студентів 3-го курсу медичних факультетів / О. Г. Іванько, О. С. Круть, М. В. Пацера [та ін.] ; за ред. проф. О. Г. Іванька. – Львів : Видавець Марченко Т.В., 2021. – 420 с. іл.
4. Педіатрія з курсом інфекційних хвороб: підручник / за ред. проф. Л.В. Беш, В.І. Бельдій, Л.П. Дедишин та ін. – Вид. 9-е видання випр. та допов. – Вінниця : Нова книга, 2023. – 559 с. іл.
5. Невідкладні стани в педіатричній практиці : навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів, лікарів-інтернів / Ю.В. Марушко та ін. – Київ : Медицина, 2020. - 400 с. : табл., іл.

Додаткова

1. Основи педіатрії за Нельсоном / Карен Дж. Маркданте, Роберт М. Клігман Переклад 8-го англ. – Вид. у 2-х томах. – Медицина 2019, 804 с. іл.
2. Педіатрія / Підручник для студ. вищих закладів IV рівня акред. / за ред. проф. О.В. Тяжкої. – Вид. 5-те. випр. та допов. – Вінниця : Нова книга, 2018. – 1152 с. іл.
3. Семіотика поширених захворювань у дітей: навч. посібник для студентів 3-го курсу медичних факультетів / О. Г. Іванько [та ін.]; під ред. проф. О. Г. Іванька. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2019. – 195с.
4. Кров і кровотворення у дітей: навч. посібник для студентів III – IV курсів медичних факультетів / О.Г. Іванько [та ін.]; під ред. проф. О.Г. Іванька. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2019. – с. 74

5. Клінічне обстеження дитини / Катілов О. В., Дмитрієв Д. В., Дмитрієва К. Ю., Макаров С. Ю. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 518 с.
6. Наказ МОЗ України №947 від 18.05.2018 р., зі змінами від 01.10.2024 року. «Про удосконалення проведення профілактичних щеплень в Україні».
7. Наказ МОЗ України № 149 від 20.03.2008 р. «Про затвердження клінічного протоколу медичного нагляду за здоровою дитиною віком до 3-х років».
8. Наказ МОЗ України № 152 від 04.04.2005р. «Про затвердження Протоколу медичного догляду за здоровою новонародженою дитиною»